

ENTREVISTA A

Josep Maria Canyelles president de la cooperativa Territori Socialment Responsable

“El sentiment i identitat ebrencs són molt importants per a generar un sentiment de comunitat i consens”

Després de la presentació del projecte 'Edificis Positius' a Amposta a càrrec de la cooperativa Territori Socialment Responsable, avui entrevistem Josep Maria Canyelles, president de l'entitat.

Amposta Paula Pedrero

Pregunta: En què consisteix el projecte Edificis Positius?

Resposta: L'objectiu és crear comunitats integrades per persones que vulguen viure positivament l'experiència de ser veïns i veïnes al seu edifici, transformant la seua vida quotidiana cap a un model més sostenible, solidari i integrador.

P: Per què sorgeix esta iniciativa?

R: Fa quinze anys la gent sabia qui eren els seus veïns. Ara hem deixat de conèixer-nos per mil i una raons: s'està perdent la vertebració social. Això provoca una tendència cada cop major a l'aïllament i a l'individualisme, no només a les ciutats, sinó també als pobles. El que nosaltres diem és que cal recuperar la consciència que això és important i tenir converses amb la gent que tenim al costat, preocupar-nos pels altres, establir vincles i generar empatia. Hem de mantenir tot això i, si cal, reviu-ho.

P: Quins tipus de canvi promoueu?

R: Ens adaptem a les necessitats dels individus i dels municipis, i intentem donar solució als reptes socials, ambientals i econòmics que es plantegen com a conseqüència de la concentració de la població a les zones urbanes i per les noves tendències relacionades amb la cultura col·laborativa, l'autosuficiència energètica o els edificis intel·ligents, entre d'altres.

P: Com s'aplica als espais rurals?

R: És cert que el veïnatge rural s'ha de fomentar més en entorns urbans, on este ha perdut les seues formes i creix l'aïllament i la solitud de les persones; cadascú va a la seua. En els espais rurals, tot i que possiblement no siga tan urgent, cal fer l'esforç de fer valdre i reivindicar estes bones pràctiques que sempre han existit, però que també ara, de

manera molt accelerada, es van perdent. Tothom va amb més pressa, tenim massa coses a fer i no tenim o no creem oportunitat de parlar amb els veïns. Per això és bo que es creen espais de trobada perquè de manera espontània sorgisca l'obertura cap als altres, l'empatia i la circumstància per a poder-nos ajudar, col·laborar, o per a poder llançar iniciatives que milloren el nostre dia a dia en termes de sostenibilitat, convivència, etc.

P: I per què a l'Ebre?

R: Tenim molt interès a treballar a Terres de l'Ebre perquè creiem que el fet de sentir-se ebrenc és molt important. Possedir i compartir una identitat compartida pot facilitar que es puga desenvolupar un esperit per a fer que este sentit de comunitat no es limiti en termes d'identitat, sinó que en el fons es genere un veritable espai de consens i d'unió. Això tan sols és possible quan ens veiem els uns als altres, dialoguem i compartim, i ens sentim poble i comunitat en el dia a dia. Aquí encara es duen a terme moltes d'estes dinàmiques que nosaltres volem potenciar, però no hi ha consciència sobre la seua importància: es fan perquè sempre s'han fet, per tradició. Per tant, és molt important prendre consciència per tal de no deixar-ho perdre.

P: Així, Terres de l'Ebre pot actuar com a model?

R: Sí, és important que adoptem tot allò que encara està passant i s'està preservant en les zones més rurals i puguem posar-ho en valor i exportar-ho. Per això, però, cal que la mateixa gent de la comarca siga conscient de la importància d'estes bones praxis i que trobem la manera d'exportar-ho en el món urbà.

P: Ens en pot posar un exemple?

R: A les masies sempre s'ha col·locat un xiprer a l'entrada com a sím-

bol d'acolliment. Potser al replà de les cases i els pisos també hauríem de col·locar-hi alguna planta, per a mostrar este simbolisme d'obertura, de benvinguda. De fet, hi ha molts estudis que demostren que quan les persones tenen verd al seu voltant, viuen i se senten millor. Al final això té un efecte molt pràctic, i és precisament el que busquem: petits canvis que poden impactar directament en la ciutadania d'una forma transformadora.

P: Quines són les vostres línies d'actuació?

R: Treballem en tres nivells: amb els ciutadans, amb els ajuntaments i amb empreses. Així, en primer lloc intentem apoderar les persones per tal que siguin veïns positius amb una forma de participació més sostenible: que hi haja individus que empenyuen el lideratge a partir de l'activisme i que actuen en els seus territoris per a articular i dignificar el bon veïnatge.

P: I com s'hi poden apuntar els ciutadans?

R: La gent que creu amb el projecte s'apunta a través del nostre lloc

web edificispositius.cat i a partir d'aquí es reconeixen com a veïns positius i els aconsellem sobre algunes accions que podrien fer a la seua comunitat pera millorar este espai. Això es pot aplicar a un edifici, un carrer, una urbanització... El que és interessant és apoderar els individus perquè es vegem capaços de crear i liderar este canvi. Majoritàriament ho fem a través de tallers gratuïts, on donem idees sobre possibles actuacions. A Catalunya hi ha molt d'associacionisme, una societat civil molt organitzada, i en este marc volem aprofitar per a reforçar la part menys organitzada: la del bon veïnatge.

P: I amb els ajuntaments?

R: Fem reunions amb els membres del consistori per tal de conèixer la realitat i la necessitat de cada municipi, i poder tenir un impacte encara més gran. Hi treballem des de l'acompanyament per tal que puguem aplicar certs valors o projectes en les seues polítiques públiques. A més, Edificis Positius actua amb xarxa amb altres organitzacions que presten serveis al voltant dels edificis i de

caràcter social. D'esta manera, tenim la voluntat d'introduir empreses locals amb criteris de sostenibilitat en estes iniciatives.

P: Han fet ja alguna reunió amb ajuntaments del territori?

R: De moment ens hem reunit amb els ajuntaments de Tortosa i Amposta, i els dos s'han mostrat molt interessats amb el projecte. També volem treballar amb ajuntaments més petits, per a veure el potencial que poden tenir d'altres entorns més eminentment rurals.

P: Quines necessitats heu detectat a Amposta?

R: Cada cop venen més persones de fora, i moltes d'elles no s'estan integrant prou bé a la ciutat. Potser no és culpa seva, sinó que no els estem donant l'oportunitat. Així mateix, hi ha moltes altres ciutats que creixen a partir d'urbanitzacions, i hem de convidar a fer que la gent forme part d'una xarxa de coneixement comuna, potenciar la seua adaptació.

P: Molts pobles també es queixen que cada cop tenen menys espais de socialització.

R: Els espais de socialització són peces clau: places, bars, ateneus, mercats... En una ciutat el mercat és cabdal: hi ha gent gran que van cada dia a comprar per tal de generar conversa. En els pobles passa el mateix: si no hi ha espais on la gent es trobe, cadascú va a la seva i s'acaben perdent els lligams.

P: I amb les empreses, com hi treballau?

R: A l'Ebre treballem amb diverses microempreses que tenen un compromís cap a la comunitat i cap als seus propis treballadors, i intentem que alineen estos valors dins de l'empresa i en la seua vida personal, que es convertisquen fora de la feina en veïns i veïnes positius. Ho fem bàsicament a través de xarrades cada dos mesos. La idea sempre és la mateixa: generar positivitat, és a dir, espais de felicitat a través de les relacions que establixen en el teu entorn.

P: Quines accions futures teniu programades dins el territori?

R: De moment hem posat el focus en els ajuntaments més grans, però la nostra intenció és establir contacte amb altres ajuntaments més petits. A inicis d'any volem iniciar un cicle de tallers d'apoderament a Terres de l'Ebre que permeta als veïns i veïnes que ja s'han apuntat a la iniciativa, i d'altres que si volen apuntar, augmentar el grau de consciència i dotar-los d'eines per a liderar este canvi. ■